

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1108

B.A./B.Sc. 3rd Semester

HISTORY

(History of India (A.D. 1707-1947))

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :- (1) Question paper consists of **two** sections A and B.

(2) Answer any **eight** short answer type questions approximately in **50** words from section A. Each question carries **2** marks.

(3) Attempt **six** questions by selecting at least **one** question from each unit, from section B. Each question carries **14** marks.

SECTION—A

1. Write a note on the Battle of Wandiwash.
2. What was the significance of Battle of Plassey ?
3. What do you know about the Permanent Settlement ?
4. What do you mean by the Drain Theory ?
5. Write a note on Theosophical Society.
6. Write a short note on the Partition of Bengal.

7. What do you know about the Poona-Pact ?
 8. Write about Provincial Autonomy.
 9. What was Lahore Resolution ?
 10. When and why Cabinet Mission came to India ?
- 8×2=16

SECTION—B

UNIT—I

1. Describe the causes, events and significance of the Battle of Buxar. 14
2. Give an account of the main causes of the Uprising of 1857. 14

UNIT—II

3. Discuss the destruction of main indigenous industries in India under the British, pointing out its causes. 14
4. Describe the teachings and achievements of Arya Samaj. 14

UNIT—III

5. Discuss the rise of Revolutionary Movement in India in the beginning of 20th Century with special reference to Bengal, Maharashtra and Punjab. 14
6. Give an account of the aims and programme of Non-Cooperation Movement launched by Mahatma Gandhi in 1920. Why did this movement fail ? 14

UNIT—IV

7. Bring out the provisions of Morley-Minto Reforms, 1909. What were the main defects of these reforms? 14
8. Critically examine Cripps Mission Proposals. What were the causes of its failure? 14

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ :- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।
- (2) ਭਾਗ ਓ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।
- (3) ਭਾਗ ਅ ਦੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

- ਵੰਦੀਵਾਸ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ (Battle of Wandiwash) ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- ਪਲਾਸੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?
- ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- ਡਰੇਨ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- ਥਿਊਸੋਫੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

6. ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
7. ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
8. ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ (Provincial Autonomy) ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
9. ਲਾਹੌਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀ ਸੀ ?
10. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ?

8×2=16

ਭਾਗ—ਅ**ਯੂਨਿਟ—I**

1. ਬਕਸਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14
2. 1857 ਈ. ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ। 14

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇਸੀ ਹੱਥਕਰਯਾ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 14
4. ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ—III

5. 20 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬੰਗਾਲ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਉਥਾਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14

6. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੁਆਰਾ 1920 ਈ. ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਨ ਅੰਦੋਲਨ (Non-Cooperation Movement) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਅਸਫਲ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ? 14

ਯੂਨਿਟ-IV

7. 1909 ਦੇ ਮਾਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕੀ ਸਨ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ ਕੀ ਸਨ ? 14
8. ਕ੍ਰਿਪਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਸਨ ? 14

(Hindi Version)

- ਨੋਟ :- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਮੇਂ ਭਾਗ ਕ ਐਰ ਭਾਗ ਖ ਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।
- (2) ਭਾਗ ਕ ਕੇ ਕੋਈ ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਲਿਖੋ। ਪ੍ਰਤਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈਂ।
- (3) ਭਾਗ ਖ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਛ: ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 14 ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਵਨਦੀਵਾਸ਼ ਕੀ ਲੜਾਈ (Battle of Wandiwash) ਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
2. ਪਲਾਸੀ ਕੇ ਯੁਫ਼ ਕਾ ਕਯਾ ਸਹਤਕ ਥਾ ?
3. ਸਥਾਈ ਬਨਦੋਬਸਤ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ ?
4. ਡ੍ਰੇਨ ਕੇ ਨਿਕਾਸ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈ ?

5. थियोसोफीकल सोसाइटी पर नोट लिखो।
6. बंगाल विभाजन पर संक्षेप में नोट लिखो।
7. 'पूना पैक्ट' से आपका क्या अभिप्राय है ?
8. 'प्रांतिक स्व:शासन' के बारे में लिखें।
9. 'लाहौर प्रस्ताव' क्या था ?
10. कैबिनेट मिशन कब और क्यों भारत आया ? 8×2=16

भाग—ख

यूनिट—I

1. बक्सर के युद्ध के कारण, घटनाएं और महत्व का वर्णन करें। 14
2. 1857 ई. के विद्रोह के मुख्य कारणों का विवरण दीजिए। 14

यूनिट—II

3. अंग्रेजी शासन के अधीन देसी हथकरघे उद्योगों के विनाश का विवरण दो तथा इसके कारणों का विशेष रूप में उल्लेख करो। 14
4. आर्य समाज की शिक्षाएं एवं सफलताओं का वर्णन कीजिए। 14

यूनिट—III

5. 20 वीं शताब्दी के आरम्भ में भारत में विशेष : बंगाल, महाराष्ट्र एवं पंजाब के क्रांतिकारी आंदोलन के उत्थान का वर्णन कीजिए। 14

6. 1920 ई. में महात्मा गांधी द्वारा प्रारम्भ किये गए असहयोग आंदोलन के उद्देश्यों तथा कार्यक्रम का विवरण दीजिए। यह आंदोलन क्यों असफल हो गया ? 14

यूनिट-IV

7. 1909 ई. के मार्ले-मिन्टो सुधारों की क्या धाराएं थी ? इन सुधारों के मुख्य दोष क्या थे ? 14
8. क्रिप्स मिशन के सुझावों का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए। इसकी असफलता के क्या कारण थे ? 14